

©Documentul a fost pus la dispoziție cu sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii din România (www.csm1909.ro) și al Institutului European din România” (www.ier.ro). Permisunea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

©The document was made available with the support of the Superior Council of Magistracy of Romania (www.csm1909.ro) and the European Institute of Romania (www.ier.ro). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

Traducere din limba engleză

Consiliul Europei
Curtea Europeană a Drepturilor Omului
Secția a III-a

CAUZA DUȚĂ ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI

(Cererea nr. 29558/02)

HOTĂRÂRE
STRASBOURG
30 septembrie 2008

DEFINITIVĂ

26/01/2009

Această sentință poate suferi modificări de formă.

În cauza Duță împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a III-a), deliberând în cadrul unui complet format din:

Josep Casadevall, *Președinte*,
Corneliu Bîrsan,
Boštjan M. Zupančič,
Egbert Myjer,
Ineta Ziemele,
Luis López Guerra,
Ann Power, *judecători*,

și Stanley Naismith, *Grefier adjunct al Secției*,

după ce a deliberat în camera de consiliu, la data de 9 septembrie 2008,
a pronunțat următoarea hotărâre, adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află cererea (no. 29558/02) introdusă împotriva României, prin care un cetățean român, domnul Ioan Duță ("reclamantul"), a sesizat Curtea la data de 16 iulie 2002 în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale ("Convenția").

2. Guvernul român ("Guvernul") a fost reprezentat de agentul său, domnul Răzvan-Horațiu Radu.

3. La 23 mai 2007 Președintele Secției a treia a decis să comune Guvernului cererea. S-a mai decis că admisibilitatea și fondul cauzei vor fi examinate împreună (art. 29 alin. 3).

ÎN FAPT

CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

4. Reclamantul s-a născut în 1928 și locuiește în Brașov.

5. La 4 septembrie 1991 reclamantul a dat în judecată nouă persoane, solicitând ieșirea din indiviziune cu privire la proprietatea deținută în coproprietate și care a fost înregistrată în Cartea Funciară sub nr. 954 Moeciu de Jos ("CF 954"). El a solicitat să i se atribuie casa făcută din lemn și un grajd.

6. La 16 februarie 1993 Judecătoria Brașov ("Judecătoria") a respins acțiunea. Judecătoria nu a putut ajunge la o concluzie pentru că în raportul expertului s-a menționat că proprietatea înregistrată sub numărul CF 954 era legată de o altă proprietate înregistrată sub nr. CF 417, care aparținea celorlalți proprietari și nu avea limite clare, iar părțile s-au opus elaborării unui alt raport de către expert.

7. La 15 iunie 1993 Tribunalul Brașov ("Tribunalul") a admis recursul făcut de reclamant, a casat hotărârea judecătorei și a trimis cauza înapoi pentru rejudecare. A considerat că reclamantul ar trebui să inițieze și o acțiune civilă împotriva proprietarilor proprietății înregistrate sub nr. CF 417.

8. Din cele paisprezece audieri care au avut loc între 8 septembrie 1993 și 20 septembrie 1995, una a fost amânată la cererea reclamantului pentru că avocatul acestuia era absent.

9. La 15 iulie 1993 o anumită M.A. l-a dat în judecată pe reclamant pentru recuperarea posesiei asupra proprietății înregistrate sub nr. CF 417. Acțiunea lui M.A. era legată de procesul inițiat de reclamant.

În 1995 reclamantul a dat-o în judecată pe M.A. pentru a o evacua din casă, grajd și anexe. Și această acțiune a fost legată de procesul inițiat de reclamant în 1991.

10. După rejudecare, la 25 octombrie 1995 Tribunalul, ținând cont de rapoartele celor trei experți, a admis acțiunea reclamantului, a divizat proprietatea comună asupra proprietăților înregistrate sub numerele CF 954 și CF 417, i-a atribuit reclamantului casa înregistrată sub nr. CF 954 și a dispus evacuarea lui M.A. Totodată, a respins acțiunea lui M.A. pentru recuperarea posesiei.

11. La 15 mai 1996 Tribunalul a respins recursul făcut de M.A.

12. Ulterior M.A. a făcut un recurs în casație. Din cele șaisprezece înfățișări care au avut loc între 12 septembrie 1996 și 3 martie 1998, nici una nu a fost amânată ca urmare a cererilor reclamantului.

13. La 10 martie 1998 Curtea de Apel Brașov a admis recursul ulterior al M.A. printr-o hotărâre definitivă și a casat hotărârea Judecătorei, trimițând cauza înapoi

spre reexaminare în ceea ce privește împărțirea proprietății înregistrate sub nr. CF 954, a respins cererea reclamantului de divizare a proprietății înregistrate sub nr. CF 417 și l-a obligat să părăsească proprietatea care se afla în posesia lui M.A. A constatat că judecătoria nu împărțise proprietatea cu nr. CF 954 în părți egale.

14. În timpul noului proces, din cele cincizeci de înfățișări care au avut loc între 12 iunie 1998 și 12 noiembrie 2004 șase din ele au fost amânate la cererea reclamantului, inclusiv între 4 octombrie 2002 și 22 mai 2003, când a solicitat o amânare a recursului pe care el îl făcuse împotriva unei hotărâri interimare. În perioada 8 ianuarie - 26 februarie 1999 și 17 septembrie 1999 - 1 septembrie 2000 procesul a stagnat din cauza absenței nejustificate a părților.

În timpul audierilor dintre 4 mai și 29 iunie 2001 instanța a reconstruit dosarul, urmare a dispariției acestuia.

15. La 10 august 2000 executorul a procedat, în baza hotărârii definitive din 10 martie 1998, la punerea lui M.A. în posesia casei. Cum reclamantul a refuzat să participe la această activitate, executorul a făcut o evaluare a posesiunilor sale. Executorul a pus un sigiliu pe câteva încăperi și a predat câteva din posesiunile reclamantului spre administrare lui G.I., care acționa în calitate de reprezentant al reclamantului. Executorul a mai menționat că posesiunile vor fi puse la dispoziția reclamantului, la cererea acestuia.

16. La 29 martie 2002 Judecătoria a concluzionat pe baza rapoartelor experților printr-o hotărâre interlocutorie că de fapt există o singură casă, înregistrată sub nr. CF 417, și nu două case. Drept urmare, judecătoria a respins cererea reclamantului de a include casa în proprietatea de împărțit.

La 17 februarie 2003 Tribunalul a admis recursul făcut de reclamant împotriva hotărârii interlocutorii și a inclus casa, grajdul și terenul aferent de 1260 metri pătrați în proprietatea de împărțit.

17. La 6 august 2003 Judecătoria, printr-o hotărâre interlocutorie, a respins cererea reclamantului de recuzare a unui judecător care a participat la înfățișarea din 29 martie 2002 și l-a amendat pe reclamant, constatând că a acționat cu rea credință când a depus cererea cu un an și patru luni după data corespunzătoare.

18. La 19 noiembrie 2004, Judecătoria a respins acțiunea reclamantului. Instanța a constatat că este în imposibilitate de a continua împărțirea proprietății înregistrate sub nr. CF 954 datorită faptului că, așa cum s-a arătat într-un raport de expertiză, terenul care compunea acea proprietate nu putea fi identificat, și deci nici evaluat. S-a mai menționat că reclamantul nu a dorit elaborarea unui alt raport de expertiză care să fie mai detaliat și mai tehnic în privința concluziilor.

19. La 1 iunie 2005 printr-o hotărâre definitivă, Tribunalul a admis recursul reclamantului, a anulat hotărârea judecătorei și a trimis cauza înapoi pentru rejudecare. A considerat că, conform articolului 129, alineatul 4 din Codul de Procedură Civilă, Judecătoria ar fi trebuit să informeze părțile că era necesară suplimentarea acțiunii civile cu privire la rectificarea făcută în Cartea Funciară, ca urmare a discrepanțelor dintre Registru și situația *de facto*, pentru a trage linia de delimitare dintre proprietățile înregistrate sub numerele CF 954 și CF 417 și pentru a extinde acțiunea civilă la proprietarii proprietății înregistrate sub nr. CF 417.

20. În perioada 9 decembrie 2005 și 21 aprilie 2006 cel mai târziu, și între 8 septembrie 2006 și 23 martie 2007 cel mai târziu, Judecătoria a hotărât să suspende procesul deoarece reclamantul nu s-a conformat cu dispoziția sa de a-și suplimenta acțiunea în scris.

21. Cauza este încă pe rol.

ÎN DREPT

I. ASUPRA PRETINSEI ÎNCĂLCĂRI A ARTICOLULUI 6, ALINEATUL 1 AL CONVENȚIEI

22. Reclamantul a reclamat că durata procedurii a fost incompatibilă cu cerința de “termen rezonabil” prevăzută în Articolul 6, alineatul 1 al Convenției, care prevede următoarele:

“În determinarea drepturilor și a obligațiilor sale civile... orice persoană are dreptul la... judecarea efectuată într-un termen rezonabil de [un] ... tribunal...”

23. Guvernul a contestat acel argument, considerând că e vorba de o cauză deosebit de complexă, urmare a participării a mai mult de zece părți în procedură și a nevoii de a elaborare a altor câteva rapoarte de expertiză.

24. Perioada luată în considerare a început numai de la 20 iunie 1994, când România a ratificat Convenția. Cu toate acestea, în evaluarea rezonabilității perioadei scurse de la această dată, trebuie ținut cont de starea procedurilor în prezent.

Perioada luată în considerare nu s-a încheiat încă. A durat deci mai mult de paisprezece ani și trei luni pentru trei nivele de jurisdicție. Șapte instanțe de judecată au examinat cauza în această perioadă.

A. Admisibilitatea

25. Curtea constată că această reclamație nu este vădit neîntemeiată în sensul articolului 35, alineatul 3 al Convenției. Constată totodată că nu este inadmisibilă pe nici un alt temei. De aceea trebuie declarată admisibilă.

B. Pe fond

26. Curtea reiterează că rezonabilitatea duratei procedurii trebuie evaluată în lumina circumstanțelor cauzei și cu referire la următoarele criterii: complexitatea cauzei, comportamentul reclamantului și al autorităților competente și care era miza pentru reclamant în litigiu (a se vedea, printre multe alte autorități, *Frydlender împotriva Franței* [GC], nr. 30979/96, § 43, CEDO 2000-VII).

27. Curtea consideră că în timp ce reclamantul poartă răspunderea pentru întârzierile de câteva luni, comportamentul său nu poate explica durata totală a procedurilor.

28. Curtea a constatat frecvente încălcări ale articolului 6, alineatul 1 din Convenție în cauze cu probleme similare celei din prezenta cauză (a se vedea *Frydlender*, citat mai sus).

29. După examinarea tuturor materialelor ce i-au fost prezentate, Curtea consideră că Guvernul nu a prezentat nici un fapt sau argument care să o poată convinge să ajungă la o altă concluzie în prezenta cauză. În ceea ce privește

jurisprudența aplicabilă subiectului, Curtea consideră că în cazul de față durata procedurilor a fost excesivă și nu a îndeplinit condiția de “termen rezonabil”.

Drept urmare, au fost încălcate prevederile articolului 6, alineatul 1.

II. ALTE PRETINSE ÎNCĂLCĂRI ALE CONVENȚIEI

30. Reclamantul a reclamat că instanțele de judecată interne nu au evaluat faptele în mod corect, au interpretat greșit legislația internă, i-au pierdut dosarul și nu au fost imparțiale. El a mai reclamat că și-a pierdut dreptul de moștenire asupra casei și terenului și că a fost evacuat și că posesiunile sale s-au deteriorat.

31. După luarea în considerare cu atenție a susținerilor reclamantului în lumina tuturor materialelor aflate în posesia sa, Curtea constată că, în măsura în care aspectele reclamate se încadrează în aria sa de competență, acestea nu dezvăluie nici o aparență de încălcare a drepturilor și libertăților prevăzute în Convenție sau în Protocoalele sale.

32. Urmează ca acest capăt de cerere să fie declarat inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat, conform articolului 35, alineatele 3 și 4 din Convenție.

III. ASUPRA APLICĂRII ARTICOLULUI 41 DIN CONVENȚIE

33. Articolul 41 din Convenție prevede că:

“În cazul în care Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă.”

A. Daune

34. Reclamantul a solicitat 500.000.000 lei românești vechi (ROL) cu titlu de daune pecuniare și daune nepecuniare. La 8 martie 2007 el a reclamat 900.000 euro (EUR) pentru aceste capete de cerere. După ce i s-a cerut de către Curte să-și depună cererea de satisfacție justă, reclamantul a declarat în observațiile sale că își menține reclamația anterioară.

35. Guvernul i-a contestat aceste reclamații.

36. Curtea nu discernе nici o legătură cauzală între încălcarea constatată și pretinsa daună pecuniară; de aceea, respinge această reclamație. Cu toate acestea, consideră că reclamantul trebuie să fi suportat daune nepecuniare. Judecând pe o bază echitabilă, îi acordă 6.500 euro pentru acel capăt de cerere.

B. Costuri și cheltuieli de judecată

37. Reclamantul a revendicat rambursarea costurilor și a cheltuielilor de judecată pe care le-a suportat în proceduri la instanțele naționale de judecată și la Curte, și le-a cuantificat numai la suma de 300 lei românești noi (RON) pentru o traducere și la 100.000 ROL pentru un onorariu al curții. Nu a furnizat documente doveditoare.

38. Guvernul a contestat reclamația ca nefondată.

39. Curtea reiterează că, în conformitate cu articolul 41 din Convenție va rambursa numai costurile și cheltuielile care s-au dovedit a fi ocazionate în mod necesar și efectiv și al căror quantum este rezonabil (a se vedea *Arvelakis împotriva Greciei*, nr. 41354/98, § 34, 12 aprilie 2001). Mai mult decât atât, Regula 60 § 2 din Regulamentul Curții prevede că aspectele particulare enumerate în orice reclamație făcută în baza articolului 41 al Convenției trebuie depuse, împreună cu documentele doveditoare aferente sau cu bonurile, în lipsa cărora Curtea poate respinge reclamația, în totul sau în parte.

40. Curtea constată că reclamantul nu a depus documente doveditoare pentru a-și fonda reclamația. Drept urmare, Curtea nu acordă nici o sumă pe acest capăt de cerere.

C. Majorări de întârziere

41. Curtea consideră corect ca rata dobânzii să aibă la bază facilitatea de credit marginal practică de Banca Centrală Europeană, la care se vor adăuga trei procente.

PENTRU ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE

1. *Declară* reclamația cu privire la durata excesivă a procedurilor, admisibilă, iar restul cererii inadmisibil;
2. *Hotărăște* că a avut loc o încălcare a articolului 6, alineatul 1 din Convenție;
3. *Hotărăște*
 - (a) că statul pârât trebuie să plătească reclamantului, în trei luni de la data rămânerii definitive a hotărârii în conformitate cu articolul 44, alineatul 2 din Convenție, 6.500 euro (șase mii cinci sute euro), plus orice sumă putând fi datorată cu titlul de daune nepecuniare, ce urmează a fi convertită în moneda națională a Statului pârât la rata aplicabilă în momentul efectuării plății;
 - (b) că începând cu data expirării termenului amintit de trei luni și până în momentul efectuării plății, sumele vor fi majorate cu o dobândă simplă, a cărei rată este egală cu rata dobânzii pentru facilitatea de credit marginal practică de Banca Central Europeană, la care se vor adăuga trei procente;
4. *Respinge* cererea de acordare a unei satisfacții echitabile pentru restul.

Redactată în limba engleză, apoi comunicată în scris, la data de 30 septembrie 2008, în aplicarea art. 77 alineatele 2 și 3 din Regulamentul Curții.

Stanley Naismith
Grefier adjunct

Josep Casadevall
Președinte